

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Uredništvo Pred Škofijo št. 12, upravništvo v Marijanišču.

Pogled v preteklost in bodočnost.

Mlad sem bil in sem se postaral... Te besede kraljevega peveca mi prihajajo na misel, ko motrim mirnim očesom preteklost našega lista in mu poizkušam začrtati cilje za bodočnost.

Res je, kar nas je stalo pri zibelki Cerkvenga Glasbenika, smo le še posamezniki, ki gledamo razvoj; velika večina njih, ki so ledino orali na tej njivi, je že legla v grob in prav zadnja leta je imel urednik prav pogosto žalostno nalogo, da je pisal nekrologe zaslužnim članom. Toda to je naravno in s tem momentom treba računati. Pač pa moram omeniti žilavost in vstrajnost prvih delavcev na našem polju, ki so povzročili, da se je društvo, orglarska šola in cerkvenoglasbeni list mogel ohraniti. Smelo rečem, da je ta trojni sad pristni sad živega idealizma, ki se je pretakal po žilah naših sodelavcev. Videli smo mej tem časom usihati in umirati razna društva, Cecilijino društvo je ostalo; razni listi in lističi so prenehali, C. Gl. je ostal. In vendar! Da ga nismo imeli, vse stremljenje po napredku bi se bilo razblinilo, če ne drugače, ob političnih borbah in ob sree pretresajočih dnevnih dogodkih. In ideja cecilijanstva bi bila zaspala, in kdo bi bil junak, da bi jo zopet obudil? Ko mislim nazaj na prošlih 33 let, ki jih završi z današnjim listom C. Gl., se moram s častjo spominjati vladik, ki so negovali naše smotre. Krizostom, Jakob, Anton Bonaventura so in ostanejo z nevenljivo zahvalnostjo začrtani v kroniko našega gibanja. Poleg tega pa sta orglarska šola in list podprla prvotne zasnutke. Tako smo živeli tretjino stoletja, se vbadali in upirali, da smo speljali svoj čoln na varno.

Ves ta čas je vladal diletantizem, spremljal ga je vsepovsod idealizem. A zdaj se zdi, da stopamo v dobo strokovnjaštva.

Kakšno bode naše delo v bodočnosti? List bode začel popolnoma strokovno kritikovati to, kar imamo. Spremljal bo čitatelja povsod, kjer se

kaže napredek: v orglarstvu, v glasbeni metodiki, v naznanilu cerkvenih pravil in njih interpretaciji. Poleg tega pa bode zvesto nadaljeval zapiske o napredku na posamnih korih po deželi in o naših glasbenih delih prinašal strokovno kritiko. Skratka: list bode cerkvenoglasbena revija za Slovence. Lep načrt, dal mu Bog le prav mnogo proizvajateljev!

Šola pa mora doseči v prihodnji dobi vsaj to, kar zahteva zadnja škofijska sinoda. (Prim. Syn. dioec. Labac. 1908 p. 63 seq.) Vidim v njej zbranih toliko in toliko razboritih mladeničev, ki se vzgajajo pod vodstvom pobožnega duhovnika, se uče glasbe in teorije, pa tudi drugih predmetov, ki jih utegnejo potrebovati v življenju. Kdo ima več časa, več prilike, sodelovati v združni organizaciji kakor organist? Mej tednom večinoma prost, bi se lahko posvetil raznim združniškim opravilom, bi lahko pomagal županu, bi stal ob strani — zlasti na velikih župnijah — župniku, skratka, bi lahko postal zaupnik in svetovalec ljudstvu v raznih stvareh. Zato pa potrebuje šole in — duha. Doslej pa se je pogosto dogodilo, da so tega in onega silili v orglarsko šolo, ki v resnici ni imel potrebnih zmožnosti in tudi ne dobre volje. Treba pa, da še enkrat poudarjamo: orglarska šola ni imela nikdar namena vzgajati lenih, delomržnih ljudi. Če so semtertja iz njenih prostorov izišli taki subjekti, naj se to ne stavi izključno na rovaš orglarske šole. Vzrok tiči drugod.

Torej: vzgojo reformirati, pouk v orglarski šoli na več ramen naložiti kakor doslej in pa razširiti, sprejemati pa le take mladeniče, ki so нравno in umsko za to pripravi — na tej podlagi se bode cilj orglarske šole dosegel, in prihodnji rod bo gledal z večjim zanimanjem in radostjo na zavod, ki je bil doslej od mnogih nepoznan, od marsikojih zaničevan.

Podlaga za vse to je že storjena s tem, da je presvetli gospod pokrovitelj društva dovolil, da se orglarska šola naseli v nekdanjem Alojzišču. Koliko dobroto je Presvetli izkazal s tem orglarski šoli, to vemo ceniti le tisti, ki smo leta in leta zahajali v zaduhle, temne in težko dosežne dose-danje šolske prostore. Da se bodo dosegli v novih prostorih tudi vse drugačni uspehi, je gotovo. Kdor bo živel, jih bo gledal in občudoval.

Zdi se, da bode marsikdo izmed čitateljev, morda porogljivo nasmihajoč se, menil, da sem prorok brez znanja, ki vidi pred seboj le cvetje in zelenje v bodočnosti. A temu ni tako. Svoje misli naslanjam na dano podlago, na kateri naj se gibljejo v bodočnosti poklicani faktorji. Ako se bo to godilo bolj ali manj živahno, bodo tudi uspehi bolj ali manj srečni. Trdno pa sem uverjen, da dobre in trdne volje tudi v bodočnosti ne bo nedostajalo.

Sicer pa nam ni treba jadicovati. Ideja o reformi cerkvene glasbe je pri nas na celi črti prodrila. Če se po posamnih krajih ne izvršuje, je treba za ta nedostatek iskati lokalnih vzrokov. Tudi se povsod ne morejo spraviti na kor polifonne skladbe starejših in novejših glasbenikov. Za ureditev tega razmerja na posamnih korih je pač poklican delovati naš list, ki bo tudi v bodoče opozarjal na to, kakšne skladbe sodijo

na kor, kjer sodeluje malo in neveščih oseb, kakšne pa tje, kjer imajo večje zборе in izvežbane pevce. Toliko je pač cecilijansko gibanje doseglo, da je prodrla zavednost in da je ta zavednost tudi kodificirana, da namreč moramo dati Bogu, kar je božjega, kar je svetega, kar je cerkvenoglasbenega. . . .

Et meminisse iuvabit.

Urednik.

Tradicionalni koral v spodnjem Posavju.

*T*rapistovska opatija Marije Rešiteljice v Rajhenburgu ob Savi je letos izgubila svojega prvega opata, daleč znanega blagega P. Marija Janeza Krst. Epalle; dohitela ga je smrt v njegovi francoski domovini, kamor se je bil podal, da prisostvuje blagoslovljenju kipov Srca Jez. in Lurške M. B., ki ju je bil sam naročil za novo cerkev v Rajhenburgu. Njegovo truplo se je prepeljalo semkaj v njegovo opatijo — in čuden „slučaj“: došlo je istega dne, kakor omenjeni kipi iz Francoskega. In 7. nov. t. l. se je vršil tu slovesen pogreb na samostanskem pokopališču.

Čemu poročam to „Cerkv. Glasbeniku“? Ker je ob tem povodu veliko število duhovnikov in tudi obilna množica vernega ljudstva — zlasti moških, ker ženske v kapelo ne morejo priti — imela priliko, slišati častitljive melodije tradicionalnega korala, ki so ga proizvajali redovniki najprej pri sv. maši-zadušnici in pri tej sledečih mrtvaških opravilih t. j. pri peterokratni absoluciji — kajti bila sta navzoča dva infulirana redovna opata in več drugih dignitarjev — ter pri pogrebu samem. Trapisti, ki so reformirani cistercijani, imajo doslej še stare knjige t. j. cistercijansko redovno izdajo tradicionalnega korala, in tega so — v kapeli ob rahlem spremljevanju harmonija — izvajali kaj dobro. Res, da se naše uho nekamo težko privadi francoski izgovorjavi latinščine in tudi nekaterim posebnostim glasov, ki so menda v tesni zvezi z vso uredbo „molčečega“ redu trapistov; a že melodije same so naredile s svojim svetim mirom in upravljalnim ritmom mogočen učinek. Bil sem prepričan, da bi se tamkaj v samostanski kapeli občutilo malone kot profanacijo, če bi mesto teh častitljivih spevov bili hoteli vrinuti kak moderni Requiem itd. Želel bi samo, da bi naši duhovniki in organisti večkrat imeli priložnost slišati tako petje — četudi ne ravno ob pogrebi. Med tem že izvoljeni novi opat, č. P. Placid, nečak rajnega, ki pa zna že tudi slovenski, bo gotovo vsakogar istotako gostoljubno sprejel, kakor blagi pokojnik. S. S.

Nove orgle.

Na Vojskem.

G. Milavec je ravnokar izdelal svoje 22. novo delo za Vojsko, majhno, a krasno. Orgle imajo en manual in pedal in sedem pojočih izpremenov.

1. Principal 8', primeren malemu delu, spodnja oktava cin, prevlečen z aluminijem, naprej cin; 2. Salicional 8', precej krepak, 3. Cevna flavta 8', 4. Ljubka flavta 8', v obeh

prva oktava les, druga cink, najprej cin (radi nižje cene), 5. Gemshorn 4', 6. Dubleta 2²/₃', v pedalu 7. Subbas 16', Piananobas 16', 8. Superoktava, 9. Pedalni sklep. — Pet zbiralnikov

Omara ima tri prospekte in je primerno okrašena; igralnik je eleganten, funkcija zelo točna, meh v dnu orgel popolnoma kos svoji nalogi. Vse mere so pravilne, cena 3000 K jako zmerna. Nedostatka nista zapazila nobenega.

V Ljubljani 26. oktobra 1910.

Stanko Premrl.

P. Hugolin Sattner.

Na Selih pri Šumbregu.

Milavčevo 23. novo delo ima dva manuala in pedal. Dispozicija: I. Manual 1. Principal 8', 2. Gamba 8', 3. Bordun 8', 4. Flauto dolce 8', 5. Oktava 4', 6. Dubleta 2²/₃', 2'. — II. Manual: 7. Salicional 8', 8. Dunajska flavta 8', 9. Vox coel. 8', 10. Flauto amabile 4'. — Pedal: 11. Subbas 16', 12. Pianobas 16', 13. Bordun 8', 14. Cello 8'. — Štirje zbiralniki, Superoktavo ima vsak manual svojo, in še II—I, Suboktava II—I, Manualna zveza in pedalna za oba manuala.

Omara šablonska, meh na dnu omare, igralnik spredaj. Intonacija izborna, material izbran, igra točna. Cena 4850 K popolnoma normalna za 11 pojočih in 3 kombinirane izpremene. Brez ponavljanja običajnih popisov se lahko reče: Delo hvali mojstra.

P. Hugolin Sattner.

Stanko Premrl.

Dopisi.

Rim, 28. oktobra 1910. — Nove orgle za orglarsko šolo torej! Hvala Bogu! Samo kje denar jemati? pravite. Moja misel je tale: Tisti naj da, ki bo kaj koristil imel od orglarske šole ali jo pa že ima. To so v prvi vrsti cerkve, saj zaradi službe božje po naših cerkvah je bila orglarska šola ustanovljena, zaradi službe božje so stare orgle popolnoma dognane. Naše cerkveno petje bo imelo korist od tega, če se napravijo nove orgle tako, da bo mogoče orglarske učence toliko izobraziti na njih, da bodo to množico lepih novih orgel po Kranjskem znali popolnoma izrabiti, da ne bo polovice registrov in zvez mrtvih ležalo. Torej cerkve naj prispevajo po svojih močeh.

Prispevajo naj duhovniki, dasi seveda od lepega petja in orgljanja nimajo osebne koristi, pač pa ima korist njim v varstvo izročena čreda, ki jo lepo petje in orgljanje vnema za Boga, navdušuje za lepo krščansko življenje, jim meči sree, da tem raje poslušajo in sprejemajo besedo božjo, jih vabi v cerkev, da se tem raje in z večjim pridom udeležujejo cerkvenega življenja. Posebno oni duhovniki naj bi prispevali, ki so sami glasbeno naobraženi, da se tako Bogu zahvalijo za lepi dar, ki ga jim je dal.

Naša društva, ki njih pevske zборе po veliki večini vodijo možje, ki so ali naravnost v orglarski šoli dobili glasbeni pouk ali pa vsaj posredno, naša društva naj ne pozabijo poslati doneskov po svojih močeh. Tudi hranivnice in posejivnice bi morale pomagati, saj gre tukaj za napredek celega naroda, za napredek verske zavesti, za lepoto hiše božje. Vsaka posejivnica lahko utrpí nekaj kronice, ne da bi se ji poznalo in če se te kronice skupaj denejo, bo nastala lepa svota. — Seveda bi bilo tudi lepo, če bi vsak cerkveni zbor nabral mal znesek in bi ga poslal odboru Cecilijinega društva v Ljubljano. Morda bo marsikateri zbor le prav malenkostno svotico zmoget; nič ne de, če je tudi le ena kronica, dobra bo, in sv. Cecilija bo že poskrbela, da bo tudi ta kronica — dar ubogih pevcev iz dobrega srea — stoter sad obrodila njim, ki jo bodo žrtvovali. Cerkveni zbori, odprite sree, odprite roke!

Naši organisti izvečine sicer niso kdovekako dobro situirani, toda marsikdo je pa le, ki si je v orglarski šoli brezplačno pridobil znanje, ki mu je prineslo čedno službo. Naj se izkaže hvalečnega in ob tej priliki, ko je njegova velika dobrotnica v veliki stiski, ne preslihi nje prošnje. Sploh: Kdor moreš kaj dati, se ne obotavljaj, ampak hitro na pomoč teči!

Fr. Kimovec.

Št. Vid pri Vipavi, meseca oktobra 1910. — Prečastiti gospod urednik! Prosim dovolite malo prostora v Vašem cenjenem listu za majhno poročilo iz našega vipavskega Šentvida.

Omeniti moram najprvo pred kratkim došlega, za cerkveno petje posebno vnetega novega preč. gosp. župnika Globelnika, kateri nam je takoj po svojem prihodu preskrbel to, da so se naše že okrog 50 let stare orgle prav dobro popravile. To delo je prav vestno in natančno izvršil g. Anton DERNIČ, orglarski mojster iz Radovljice. Poleg posameznih izpremenov, katerim je g. mojster popolnoma izpremenil barvo in značaj, je zlasti omenjati jako fino intonacijo, v kateri se omenjeni posebno odlikuje.

Hvalevredno je tudi to, da je g. mojster tipke v manualu in pedalu, katere so bile do sedaj zelo trde, tako izpremenil, da se da sedaj igrati ravno tako lahko kot na vsake nove orgle. Gospodu mojstru se za njegovo vestno popravilo iskreno zahvaljujemo, ter ga vsem toplem priporočamo.

Sedaj pa še malo o cerkvenem petju. Zbor šteje sedaj 3 soprane, 3 alte, 2 tenorja in 5 basov. Naj omenjam, da smo pred nedavnim časom izgubili vrlo altistinjo, gđc. Anico Premrlovo, katere je tudi velikrat opravljala organistovski posel, orglala in vodila cerkveno petje, za kar ji bodi tem potom izrečena iskrena hvala.

Pelo se je v minulem enem letu sledeče: latinske maše, „Kind-Jesu-Messe“ in „Schutzengel-Messe“ od Schweitzerja, Missa sanctae Cecilliae, Foerster; „Jubileums-Messe“, Gütlér; Missa Dominicalis I. Gruber; Requiem od Kimovec, Vurnika in koralni; ofertoriji od raznih, kakor Trescha, Premrla, iz Cerkv. Glasbenika in drugi. Graduali od Foersterja in drugih. Introit in komunija sta se vsled gotovih ovir pela samo včasih; a hočemo skrbeti, da se bosta odslej naprej pela pri vsaki slovesni maši in sicer po novi vatikanski izdaji. Slovenske maše iz Slava Bogu I. zvezek, iz Cecilije I. del in druge; Obhajilne: Slava Bogu III. zvezek, Hladnikove in druge; Marijine pesmi: Slava Bogu. P. Ang. Hribar in P. H. Sattner, Premrllove, Hladnikove in veliko drugih.

Za danes naj zadostuje to moje kratko poročilo. Če Bog da in sv. Cecilija, bom v prihodnje kaj več in natančneje poročal.

A. Bratovž.

Iz Idrije, meseca novembra. — V zadnjem času se je v naši škofiji naročilo v tujini več novih orgel in še celo nekatere večjega obsega. Govoril sem že o tem na dekanskem shodu letos, a ker ima zadnja številka Cerkv. Glasbenika zopet oceno novih orgel, naročenih na periferiji Avstrije od tuje tvrdke, menim, da ne bo škodilo v strokovnem listu obširneje o tem govoriti. Bolelo me je že prej, da se je tako rado segalo preko mej Slovenije, vendar se je opravičevalo z žalostnim dejstvom, da nas je znani orglarski mojster Goršič prehitro zapustil. Imeli smo še vedno Zupana na Kranjskem in Brandla v Mariboru, ki sta se tudi v nekaterih večjih izdelkih dobro izkazala, vendar smo opravičevali še naročila iz tujine s tolažilom, da sta oba mojstra z naročili preobložena. A sedaj pa, ko imamo v Ljubljani izvrstnega orglarskega mojstra Milavca — Goršičevega učenca — in še v Radovljici, ki ga tudi hvalijo, je menda vendar že čas, da ostanemo pri domačinih in sicer iz več vzrokov.

Naš ugled radi naročil v tujini silno trpi. Po smrti Goršičevi so se usiljevali razni mojstri po Kranjskem in priporočevali svojo firmo, če so le ngibali, da bi se v tej ali oni župniji mislilo na nove orgle. Naj zgled govori. V naši bližini dobi župnik ponudbo od nemškega mojstra, naj pri njem naroči, on dela solidno, poceni itd., lahko si delo njegovo ogleda nedaleč od njegove župnije, ki je epohalno, toliko registrov in tako poceni ne dela nobena tvrdka. Ona dela celo za dvor. Župnik me vpraša, kaj rečem o onih orglah, na katere je firma tako ponosna, da jih stavi za zgled. Odgovorim, da mi je delo znano, a je kombiniran zistem, katerega je odsvetoval nam večak v orglah, pokojni knezoškof Missia. Naj se nikar ne misli, da če je toliko potez (vlakov), da je res že toliko registrov popolnoma izpeljanih. Župnik odpiše v tem smislu firmi. Ta oblastno odgovori: kateri osel Vam je pravil, da je ono naše delo kombiniran zistem? Župnik odpiše: Vaše orgle je dvakrat poizkusil orglavec, ki se Vam lahko izkaže s kolekovanim spričevalom, da je na dunajskem konservatoriju obiskoval teoretičen in praktičen pouk o izdelovanju orgel. — Nobenkrat več se mu potem firma ni usiljevala, kar molčala je. Več o tem lahko pove sedanji deželni poslanec župnik Hladnik.

Tujci menijo, da je Slovenija daleč odzad. Posebno Nemci so povsod prvi, kaj bode uboga Kranjska. Ko sem bil na dunajski razstavi pred več leti, nas vpraša hotelir: Od kod prihajate gospodje? Odgovor: iz Kranjske. No Kranjska je pač uboga dežela, se odreže. To je bil nekak pozdrav nam, njegovim gostom. In hotel je bil bolj prve vrste. Čudno smo se spogledali, da tako sodijo o nas. In v orglarski zadevi sem enako naletel.

Pred več leti se je ponudil orglarski mojster, da hoče temeljito popraviti stare idrijske orgle. Popiše pa vse delo natanko in pove, da imajo orgle 17 pevajočih registrov. A bilo jih je v resnici le 12, ker pa je bilo še pet zbiralnikov, je pač mislil, kdo v Idriji pa ve, kaj je popolnoma izpeljan register; toliko le potez (vlakov) pri orglah in po tem štejejo tudi registre, pa je mir. Dotično pismo hranim še v originalu in prav hvaležen sem svojemu predniku, ki je umrl že pred 50 leti, da ni uničil ponudbe, ker nam ta kaže, kako nizko so nas Slovence cenili in kako so gotovo že večkrat na enak način opebarili naše sprednike.

Ako bomo še sedaj v tujini naročevali, bo naš ugled še bolj padel. Saj Kranjska ni tako velika provincija, in če še to ne more sama preskrbeti, kar v svoji revščini potrebuje, se bode gotovo še bolj iz nas norčevali.

Kako pa Nemci čuvajo svoj revir. Naj zopet zgled govori. Pred leti je † Goršič napravil nove orgle frančiškanom v Gradcu. Kak vrišč je bil takrat nastal, da se upa slovenski mojster v deutsches Gebiet. Na dan kolavdacije so prišli od blizu in daleč orglarji, da bi bili zdelali Goršiča. Celo znani Walker iz Ludwigsburga je osebnost došel v nemški Gradec, da bi spoznal onega, ki hoče izpodriniti evropejsko firmo. Bil je sicer toliko pošten, da je pripoznal vrline Goršičeve, a frančiškanom niso dolgo odpustili, da so naročili pri Slovencu. In mi pa tako radi silimo v tujino!

Pravijo, da je nemško delo boljše in ceneje. Kolikor me izkušnja uči, boljše ni. Kakor hitro sem bral, da so tu nove orgle tujega mojstra, sem šel navlašč par mesecev pozneje delo pregledat. A bilo je že razglašeno in zašumelo je po piščalih, kakor hitro je meh kaj sape v nje izpuštil. Reklo se je, da bode že prišel mojster jih popraviti in bode zopet vse v redu. Menda je res prišel, a ob istem času niso bile orgle za rabo. Kaj so ljudje rekli, ko so skladali za novo napravo, a je bila v pol leta že v takem stanu? Drugod se mi je zopet reklo, da bode domači mojster poravnal, kar ni v redu, se je že izdelatelj z njim pogodil. A večinoma pozna vsak mojster svoje delo in ga bo najlažje on popravil. Tudi gotovo ne veseli domačina popravljati novo delo tujčevo, ko bi on sam lahko enako napravil. Saj tudi krojaški mojster nerad popravlja suknjo, katero je izvršil njegov konkurent.

Ali bode tudi pri večjih popravah delo tudi res ceneje, ne verjamem. Pekojni Goršič je veliko orgel napravil, saj ni bil nikoli brez naročil. Tudi njemu so podtikali, da je drag. A kaj je zapustil? Rekel mi je sam, da bi ne svetoval svojemu sinu, naj se tega obrta poprime, če tudi je bil on sam zanj zelo navdušen. A mož je delal solidno, čez toliko let se še sedaj ponašajo z Goršičevimi deli, ki kažejo, da je bil domačin še vedno najcenejši. Zgledov ni treba navajati, saj imamo daleč na okrog veliko njegovih „opus-ov“.

Sedaj pa se ozrimo na naše sedanje orglarske mojstre. Milavčeve orgle imamo v Idriji že nad leto dni. Idrijski okraj je znan, da je najbolj mokrotan v celi Avstriji. Tu pače primeroma največ dežja. Ob nedeljah je štirikrat cerkev polna in toliko se sopare nabere, da po leti kar curlja po zidu in po zimi je mokrotan sopar, da ne zlepa kje tako. In vendar se orgle niso nič razglasile, tudi kakega zastajanja ni, vse še tako gladko teče in čisto peje, kakor jih je nam mojster izročil. — Pri nas so glede glasbe razvajeni ljudje. Že nekaj sto let je bila vsako nedeljo peta maša ob 10. uri z orkestrom. A pri novih orglah tega več ne potrebujemo. Imamo godalne glasove v piščalih in tudi pihala so v orglah zastopana. Nobeden se še ni pritožil, zakaj ni več godecev na koro, ker orgle vse lahko pravilno, enako močno nadomestijo. Glede finega okusa in čiste intonacije je Milavec mojster, da mu je malokateri kos; a o tem so pisali že drugi. Dovolj ugodno spričevalo je dobil že stem, da so mu izročili veliko novo delo v stolnici. Orgle s 50 registri je že naprava, za katero ni vsak, in ako so mu ljubljanski veščaki poverili z mirno vestjo tako delo, že vedo zakaj. In za druge po deželi je to zadosten migljaj, naj ne iščejo pri tujcih, kar domačini še bolje izvrše.

Zupan v Kamni gorici je že znan mojster. Če je izdelal že 114. orgle, se zna, koliko zaupanja živi, koliko spretnosti ima in zraven še tako po nizki ceni! Orglarskega mojstra

v Radoljici ne poznam, tudi Brandlovih del poznam malo, a slišal sem oba hvaliti in celo od takih, ki se na orgle razumejo. (Op. ured. — Brandl je Nemeč, morda je g. dopisnik mislil na mojstra, ki je pravkar izdelal teharske orgle.)

Tedaj kar štiri orglarske mojstre imamo Slovenci. Pač si lahko izbiramo med njimi. Greši zoper narod, ako še kdo sega čez naše meje. In kako naj domačini napredujejo, ako ne dobe naročil? Bodo li se vedno potikali po mokrotnih barakah, ker si ne morejo radi slabega zaslužka omisliti lastne delavnice? Druge firme si naročujejo razne stroje in v mehaniki lahko napredujejo, ker so z naročili vedno preskrbljene. Kako bode pa domačin si kaj novega omislil, če je vedno v strahu, bom li dobil kaj zaslužka, ali ga bodo tujeem naklonili. Ako komaj toliko zasluži, da težkoma izhaja, kje mu kaj preostane za potne stroške, ko si vendar mora drugod ogledati kaj novejšega, da sam ne zaostane?

Koliko se je trudil v tej stroki pokojni prelat Smrekar pri Goršiču in Milaven! Kako je on izboljšal cerkveni okus in po njegovem prizadevanju se je marsikaj teatraličnega odpravilo in izmislile nove skupine. Naj bo li njegov trud zastoj? Konec: Naročujmo pri domačinih! Lažje bodo izhajali naši mojstri, boljše bomo postreženi mi!

M. Arko.

Razne reči.

— 8. 1. januarjem 1. 1911. otvorijo v Rimu visoko šolo za cerkveno glasbo: gregoriansko akademijo. Tečaj bo trajal od 1. jan. do 30. jun. ter obsegal: cerkvenoglasbeno teorijo, arheologijo, paleografijo, glasbeno zgodovino, praktične vaje v gregorianskem koralu, liturgijo itd. Akademija bo imela namen vzgajati dobre cerkvene pevovodje oz. učitelje cerkvene glasbe. Nahajala se bo: Via del Mascherone 55 (Collegio dei Figli di Maria SS. Immacolata). Največ zaslug za ustanovitev te akademije ima sedanji vrhovni predsednik eccelijinega društva za Italijo P. de Santi S. J., ki je po rodu Tržačan.

Oglasnik.

Anton Grum: **Deset obhajilnih pesmi in dve v čast presv. Srcu Jezusovemu** za mešani zbor. V Ljubljani 1910. Založil skladatelj. Prodaja Kat. Bukvarna. Cena 1 K. — Z veseljem konstatujem dejstvo, da je g. Grum od lanskega leta v kompoziciji precej napredoval. Stroga in odločna, a stvarna in pravična kritika, s katero sem zavrnil v lanskem »C. Gl.-u« (št. 8, str. 64.) njegov »V ponižnosti klečim« in pet Marijinih, je imela, — kar razvidim iz ravnokar izišle zbirke, — prav dober uspeh. Sedanjo zbirko evharističnih pesmi lahko z mirno vestjo priporočam našim cerkvenim pevovodjem in sem prepričan, da bodo naši cerkveni pevci te Grumove pesmi istotako radi peli kakor p. Angelikove. Saj so si v mnogem oziru podobne: kratke, preproste, ljubke. Kakih posebno originalnih melodij sicer tudi ta Grumova zbirka ne podaja, a v harmoničnem oziru je pa vendarle skoro vsaka pesem več ali manj zanimiva. Istotako korakajo posamezni glasovi dosti samostojno in smem vsled tega o teh pesmih trditi, da ne temelje le na harmonični ampak vsaj deloma tudi na kontrapunktični podlagi. — Pri zadnji pesmi (Maša na čast presv. Srcu Jez.) se mi zdi, da je v III. sistemu 3. takta na III. dobi tiskovna pomota, oz. primernejši bi bil na vsak način v altu g mesto fis. Drugo je vse v redu.

St. Premrl.

Našim naročnikom.

Ob koncu leta se vsako uredništvo svojim naročnikom zopet priporoča, da naj vsi ostanejo zvesti odjemalci lista in naj, če mogoče, pridobé še takega novega naročnika. Mi moramo to misel vsako leto še tembolj pov-

darjati, ker je naš „Cerkveni Glasbenik“ v resnici navezan na svoje naročnike in od drugod ne dobiva nobene podpore. Izražamo torej svoje zaupanje, da o novem letu krog naših naročnikov ne bode padal, ampak se mu pridruži še kaj novih prijateljev.

Eno pa moramo pripomniti. Skozi triintrideset let je bila naročnina za list vedno ista. In izhajali smo, včasih bolje, včasih slabše, vedno pa tako, da nismo zabredli v dolgove. Zadnji čas pa so se tiskarski stroški tako pomnožili, da pri teh cenah ne moremo naprej. Poskočiti moramo pri vsakem listu za eno krono. List bo torej stal po novem letu za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 4 krone, za vse druge naročnike pa 5 kron.

Naj nam častiti naročniki to podraženje blagohotno oprostite, drugače ne moremo več naprej. Čeke bomo priložili prihodnjič.

Slednjič naj še to opomnim, da prevzame z novim letom uredništvo lista in prilog č. g. Stanko Premrl. Dosedanji urednik lista pa se vsem naročnikom, zlasti pa dopisnikom zahvaljuje za vso naklonjenost in prijaznost ter želi, da bi list v bodoče še vedno bolj uspešno delal za povzdigo cerkvene glasbe po naši domovini in tako po svoje poveličeval slavo božjo.

Dr. A. Karlin.

Darovi

za nove orgle v ljubljanski orglarski šoli.

	K
Preč. g. msgn. Ant. Zupančič, profesor bogoslovja v p.	50—
G. Luka Armeni, organist na Polšniku	1—
G. Ivan Pogačnik, organist v Idriji	10—
Vlč. g. Fran Ferjančič, namestni vodja v bog. semenišču	100—
Vlč. g. Ivan Zupan, župnik v Hrenovicah	25—
Preč. g. dr. Jos. Lesar, semeniški vodja	20—
Preč. g. dr. And. Karlin, stolni kanonik	100—
Skupaj	306—

Odbor se vsem p. t. gg. darovateljem najiskrenje zahvaljuje in prosi vse prijatelje cerkvene glasbe nadaljnjih darov.

Popravek: V 11. štv. »C. Gl.«-a se je v spis »Fran Gerbič« vrinila neljuba pomota.

Na str. 82. mora stati pri besedilu »oz. po njegovi (Riharjevi) smrti«: (l. 1863.)

Poslano.

K oceni II. zvezka svojih Marijinih pesmi (glej „Cerkv. Glasb.“ št. 11.) vrnjenam, naj se v prvi pesmi nikoli ne popravlja oktava, katero kot četrtnko ovija z osminkami v tenor imitacija prejšnje sopranove melodije. Druge oktave v šesti pesmi stoje očitno navlašč kot podvojenje melodije.

Anton Foerster.

Današnjemu listu je razun 12. štev. prilog pridejan tudi naslovni list s kazalom.

Odgovorni urednik lista dr. Andrej Karlin. — Odgovorni urednik glasb. priloge Stanko Premrl. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.